

היליון מס' 1744 * ג' בסיון תשס"א 25 במאי 2001

שני המשפטים הכי נכונים בחיים הם:

**- הכל אפשרי (באנגלית: EVERYTHING IS POSSIBLE)
- לעולם אין לדעת (באנגלית: YOU NEVER KNOW)**

**כל כך נכונים, וכל כך מפתיעים
עד כמה הם מפתיעים אותנו
שוב ושוב!**

מתוך "המילים של החיים" - חיים מלמד

העמוד הפותח

שבוע נפלא לכל קוראיו.

השבוע - בשעה טובה ומצלחה תפתח כנראה הברכה וסוף סוף יהיה מקום להעביר בו את ימות הקיץ (אשר עדיין לא הגיע באופן רשמי) הלוהטים. ובמקביל לימים הלוהטים, השבוע גם כמה כתבות לזהטות (רגשית). את העלון השבוע פותח צוות הברכה עם פירוט שעות פתיחת הברכה ואיזכורים לגבי הנחיות והוראות לגבי ההתנהגות המצופה מהמבקרים בה. בהמשך, הודעה מהמועצה לגבי כלוב הזהב אשר בפתח המרכולית ניצב, מכתב תודה מבית יונתן לנגרים שלנו - פול ובריאן וכתבה חשובה ש'הושאלה' מהעיתון 'כון חדש'. אדי 'מכב' השבוע בשני מאמרים - האחד על תחושותיו לגבי הפרדת העסק מהקהילה והשני מכתב/מאמר תגובה לאריק א', אחריו שרה ד' תוהה איך נכתוב את תולדות הקבוק ובהמשך כתבה מתוך עיתון 'הקבוק' (שתרם לנו אריק א') על שייכות הזכויות בקרקע. לקראת סיום כתבה של מינה ס' מנקודת מבט אישית על "רשת הבטחון", ואחריה טומי על השנוי, הסיסמאות והעיתיד.

בשמי ובשם המערכת אנו מאחלות לכולם קריאה נעימה ושוטפת.
שבת שלום - **דליה ב'.**

את הפרורים לשבוע הבא
תאסופנה עבורנו רוני ו' וגלי פ'
ספרו להן את שבלבכם
וגלו להן את כל הסודות כדי
שנדע גם אנחנו.....

ימי הולדת

27/5	גבי טנא שרי בן-חיים (נכדה)
28/5	גבי לורנה דבולט אסף מסר - בן 60 אורן קולינס צביה ברודי ששון מרקוסון אוריון הרמן (נכד-ריפקינד)
29/5	יגאל בן-חיים נואית גלעד נדב עמית אסא ארנברה (נכד) מעין ותור דוארי (נכדים) מאי גלעדי (נכדה-שרקי)
30/5	בתיה ריינס ריימונד סולומון רמי גולן רונית הרמק עדי שוורץ אלה אוריון (נכדה-שרק) עונגי מדר (נכדה)
31/5	אביב רוזנקרנק קלייר בר-דוד
1/6	הרי ברק לן ווינטראוב מרב בן-אבי
2/6	עירית אזרן ענת גוטר דורון-יואל המאירי (נכד) נועם שיבי (נכדה-רחמני)

ימי נישואין

27/5	ג'ניס ויורם בן-חיים רייציל פלינק והרבי ג'קסון נירית וסטיב קרטיס
29/5	יעל ואהרון לין
30/5	אורה ואד ליבוביץ
1/6	רונית וג'וני הרמק
2/6	רותי ואיתן גדליצון

פרורים מהשולחן

- ובכן, מה היה בכפרנו הקטן (והמתפורר) השבוע?
- ילדי כתה א' נסעו לטיול שנתי למקורות הירדן - הבניאס, החצבאני והדן. בבניאס טעמו פיתה עם זעתר, ובסוף הטיול - הפתעה! מפגש עם ההורים.
 - גם ילדי כתות ב' שינסו מתניהם ויצאו לטיול לברעם, הר מרון ונחל-צלמון.
 - ועוד בענייני ילדים: איתן ויערה לבית ויסבקר עוברים טירונות גולני בפשטון שחף. נאחל להם ולאמא יפעת "שפשוף קל ונעים" וקליטה מהירה.
 - עדי לינטון חגגה בת מצווה ברב-עם ב"משק הילדים" לשעבר. מספרים שהיה נחמד והלימונדה זרמה כיין.
 - שמתם לב שצץ וצמח לו כלוב צהוב ליד המרכולית? מטרתו: איסוף בקבוקי פלסטיק למיחזור. צעד מבורך לכיוון השמירה על כדור הארץ. רק מה, איפה נחנה את האפניים והסוסים??
 - השבוע אנו נפרדים מליאור - מדריך הנעורים (אמרה מרים ולא יספה).
 - יום אחד ניגשה אלי אירית בן-חיים בחדר האוכל וסיפרה בגאווה גדולה (ומוצדקת) שבתו של יוני -דיינה - הוסמכה לדוקטור לרפואה וקיבלה תואר התלמידה המצטיינת בכל ניו-יורק! וזה רבותי, לא הולך ברגל! בתור שכזאת, קיבלה תרומה כספית גדולה.
 - ה-קאובוי של הקיבוץ + כמה B.B.M (בלדי בני משק) בתוספת משפחות וולפין וקולינס הצעירות, נסעו לים-המלח. הילדים וההורים טיילו בנחל דוד בעוד ששאר החברה גלשו במצוקי נחל רחף. כוחותינו, מוסר שחר, חזרו בשלום לבסיסם אם כי עייפים ומלכלכים.
 - יתכן מאוד שבשעת קריאת שורות אלו, הברכה כבר פתוחה! בכל מקרה - אמר לי הרולד ש"ביי הוק או ביי קרוק" בשבת היא תפתח! אז קדימה בנות, לעשות שיעור לרגליים!!!
 - חנה ואסף מסר מרחפים על ענן ורוד של אושר: לכבוד יום ההולדת ה-60 ששניהם חוגגים באותו שבוע, עשו להם שבעת ילדיהם הפתעה! כולם התקבצו ובאו לחגוג את האירוע, כולל נאור שמספרים לי שלא היה פה 11 שנים! כל הכבוד!
 - על ניידת "הפוך על הפוך" כבר שמעתם? זהו צוות של אנשים שמטרתו סיוע וקשר עם נוער. מרכזו בק"8, והם עוברים מישוב לישוב ומדברים עם החברה על כל מה שמעסיק / מטריד אותם: הורים, סמים, חברים, מחזור, אנטרקסיה ועוד צרות מצרות שנות. למה אני מספרת לכם את כל זה? כי הם ביקרו גם פה.
 - בני ובנות כתות ז'-ח' של "עמק החולה" עלו לגמר הארצי באתלטיקה קלה! וביניהם נציגנו - ימית איילון שקפצה לגובה 1.25, דור מעין שרץ 250 מטר משוכות ב-36.03 שניות, ואריק אייליב. ואנחנו אומרים יאללה, יאללה לאולימפיאדה.

זהו רבותי להפעם.
אז למרות המצב המדיני המערער,
החברתי הירוד,
הכלכלי הדפוק
שיהיה חג שבועות שמח
שקט ונטול פיוגעים
שבת שלום - **מיכל גלוק**

מבררכת השחיה

בשעה טובה ומוצלחת, נפתחה עונת הרחצה 2001 - ביום רביעי 23.5.01. השנה תעבוד בבריכה

מצילה בשם תמי הראל.
ואלו הן שעות הפתיחה:

מאי:	ימים א' - ו'	10:00-18:00
	ימי שבת	09:00-18:00
יוני:	ימים א' - ה'	10:00-18:30
	ימי שישי	10:00-18:00
ימי שבת		09:00-18:30
יולי-אוגוסט	ימים א' - ה'	09:00-19:00
	ימי שישי	09:00-18:00
	ימי שבת	09:00-19:00

ספטמבר + אוקטובר - כמו מאי-יוני

תתכן הפסקה של חצי שעה בשעת הצהריים, במידה ותהיה - תבוא על כך הודעה.

ברצוננו לעבור ולהזכיר מס' חוקים הנהוגים בבררכת השחיה:

- השחיה ללא נוכחות מציל - אסורה בהחלט!!
- יש להשמע להוראות המציל בכל עת.
- הרחצה בבררכת השחיה, בלבוש בגד-ים בלבד, למעט חולצת טריקו, להגנה מפני השמש.
- הרחצה בבררכת הקטנים היא באחריות ההורים בלבד!!
- ילדים מתחת גיל 10 - חייבים בליווי מבוגר. אצלנו בברכה הליווי של ילד הוא מגיל 15.
- אין כניסה של בעלי חיים לשטח הברכה - בעלי הכלבים מתבקשים להקפיד לקשור את כלביהם בבית או מחוץ לשטח הברכה.
- בעלי שיער ארוך חייבים לקשור את שערם בעת שחיה/שהות במים.
- אין להכנס לברכה עם פצעים פתוחים או מוגלתיים.
- אין לאכול ולעשן במים ועל שפת הברכה.
- אסור לדחוף למים או לרוץ סביב לברכה.
- לגבי שתיה חמה - שתיתם, נהניתם - הקפידו לשטוף את הכוס אחרים בכדי שגם אחרים יוכלו להנות כמכם.
- אנו מבקשים מההורים לא לשלוח את ילדיהם הצעירים להכין שתיה חמה.
- לאותם אנשים שכל-כך אוהבים קפה בברכה - הביאו את החלב אתכם - הוא נועד לתה וקפה חם בלבד.

בקשה אחרונה - שוב אנו בשנת בצורת לכן, הורים יקרים, הקפידו שילדיכם לא ישחקו עם הברדיות והמים במקלחות וודאו שהברדים יהיו סגורים.

תודה על שיתוף הפעולה
קין נעים ובטוח
צוות הברכה

פינת ההודעות הקצרות

מה חדש בגיל הזהב?

טיול קצר לכנרת - ביום רביעי 6.6.01:
יוצאים בשעה 08:00 וחוזרים בשעה 14:00.

דמי השתתפות החבר: 35 ש"ח.

בתכנית: - סיור בסוס ועגלה (נוסטלגיה), באזור קיבוץ כנרת.
- ביקור במוזיאון וחנוות תמרים בקיבוץ כנרת.

נא להביא סנדביצים ושתייה.

הרשמה במועדון הזהב - 4016 - **טומי והלן**.
לא יהיה אוטובוס אז נקווה שנקבל מכוניות מהמשק - מספר המקומות מוגבל.

שיחה פתוחה עם שריטה: תתקיים ביום שישי 25.5.01 במועדון החברים בשעה 09:45. הנושא - "רשת הבטחון".

חצר, נוי, תברואה

בימים אלו קיבלנו מהמועצה האזורית כלוב מתכת צהוב המיועד לבקבוקי פלסטיק ולהם בלבד, וזאת למטרת מיחזור. מייצרים מהם תבנית פלסטיק שונות וגם סיבי טקסטיל מסוג "פליס". יש להוריד את הפקקים!! אחרת אי אפשר לדרוס אותם ולהוריד מנפחם. אנא שתפו פעולה. ובכלל, אנחנו נכנס יותר ויותר לעולם המודרני ולמען איכות הסביבה נהיה מצויים יותר לנושא המיחזור. בקבוקי השתייה תופסים אחוז אדיר בפסולת המפונה מכל מקום, והוא חומר גלם מועיל המבוצע אם לא נמין אותו במקור, פה אצלנו. המשך.....

ספריה חדשה בבית יונתן

הצוות והדיירים מאוד רוצים להודות לפול ובריאן על הספריה החדשה, המרשימה והמובחרת ששניהם ביחד תכננו, בנו והרכיבו בפינת הישיבה שלנו בבית יונתן. אני מזמינה את החברים לבקר אצלנו לראות את הספריה המפוארת.

מכל הלב - לפול ובריאן - תודה על העבודה האמנותית שלכם.
ריצ'ל פלינק-ג'קסון

"לי זה לא יקרה!"

מרים יערי, נאות מרדכי - מתוך עיתון "כיוון חדש"

טעות! גם לך זה יכול לקרות!
ארוע מוחי או כל נפילה אחרת מסיבה זו או אחרת לא מודיעים מראש על "ביקורים" - מסתבר שקשה לקום מהרצפה, כי אולי שברנו את הירך, ברך וכו', או סתם אין מספיק כוח. ומעשה שהיה - כך היה: השעה 19:30 ואני מחכה לחברי שיבוא לארוחת-הערב, כרגיל. אני נותנת לו עוד רבע שעה אקדמית להתמהמה. ומי לא בא? - חברי! אני נגשת לביתו - חושף! פותחת את הדלת: "מי זה?" הוא קורא. בקצור: מצאתי אותו שוכב על הרצפה, על-יד המיטה ולא מצליח לקום. הוא לא ידע איך נפל וכמה זמן כבר שכב על הרצפה הקרה, במינימום לבוש. ההמשך ברור לכם, נכון? - חדר מיון - אשפוז בצפת. אתם ודאי תגידו: מקרה טיפוסי להעזר בלחץ מצוקה. יש לו לחץ מצוקה! איפה? במגירה, בארון. סיפרתי את הסיפור לחברה ותיקה אחת שגם

היא גרה בודדה בביתה. לתמהוני אמרה לי שהיא סולדת מהלחצן ולא עונדת אותו, שהיא מפנה את מבטה כדי לא לראות את המכשיר של "מוקד אנוש" - לא נעים לה להזכר שהיא "זקנה" - ונשארתי עם פה פער. אנא, ענדו את לחצן המצוקה! (אני תולה לי אותו על הצוואר). ותשארו צעירים ובריאים לנצח!

אז מה באמת ההבדל בין עסק לקהילה?

על פי כל הוורסיות של המושגים החדשים של עונת השינויים וההפרטות, השורש לכל הרע הוא (ואני מצטט) "יש להפריד בין העסק לקהילה". כלומר, אם ניקח צעד דרמטי זה, אז כל תחלואות הקיבוץ יבואו על פתרון. זה באמת נשמע כמו אחרית הימים, אבל אולי נבהיר לעצמנו, בנוגע לכך, כמה פרטים (יעני, הפרטה), ונסכים לפי הפתגם האנגלי, ש"כל הנוצץ אינו זהב".

אז בואו נתחיל עם השאלה הבנלית: "למי לעזאזל שייך העסק?". ליועצים? לעורכי הדין? לדירקטורים? למנהלים? לרשם האגודות?

יש לי סוד בשבילכם: העסק שייך לקהילה!!!

ומכך ניתן להסיק שאם העסק מצליח, ו"בעזרת השם", יכניס הרבה מאד רווחים, הם למעשה יהיו שייכים ל...קהילה. ואם לעומת זאת, הקהילה תצמיח עוד כמה גאונים פיננסיים, ותרוויח כמה מיליונים מעבר ל"תכנון", האם לא הגיוני שהיא תשקיע זאת בעסק שלה? כלומר, יש כיס ימין ויש כיס שמאל (ומה שביניהם!) ובסופו של דבר, זה לא משנה מאיזה כיס אני משלם עבור הלחם ... או הטרקטור.

אני יכול להבין את הרצון והצורך לעשות "הפרדה" חשבונאית, ולמעשה, פסיכולוגית. אבל לא מהותית. אתן רק דוגמה קטנה: נגיד שהמפעל "עלה" על מוצר חדש, (כדוגמת "אפילייד" בזמנו), והפטנט העולמי היה נרשם על שמינו: כפר הנשיא, (הקהילה - העסק), ועתידנו הכלכלי היה מובטח לשנות דור, האם היינו כולנו (אנשי הקהילה) עדיין ממשיכים לחיות כ"עניי הכפר", במשטר של עוד צמצומים ועוד מסים ועוד אגרות, או אולי היינו גם כן זוכים, לפחות קצת, להטבות או צ'ופרים (כמו שיש היום לאנשי המפעל, למרות שעוד לא הגיעו למנוחה ולנחלה הכלכלית).

וכל הניתוח הזה, למה? כי לדעתי אין מספיק דגש ותשומת לב בקבוצה כולה ליזמה, יזמות, סטארט-אפ, היי-טק - כלומר לפריצה הכלכלית המצליחה לעתיד. כל מחשבותינו ומאמצינו מושקעים בבניית מודלים של "באיזה אופן לחלק את העוהה", ולא "באיזה אופן להגדיל את העוהה". מה שחשוב הוא שכל עוד שהעשירון העליון (גם ב"שין" וגם ב"סין") ימשיך להזרים כסף (לחם-חסד) ל"עניים" התחתון, ניתן לשקוט על שמרינו - (עבור הלחם). ביאוש ובתקווה,

אדי

איך נכתוב את תולדות הקבוצה?

נהוג להציג את השינויים בקיבוץ כתהליך בלתי נמנע. (inevitable) השינויים היו חייבים לקרות, כי הם היו חלק מתהליך התפתחות שהוביל לכון הזה. יש פה נימה דטרמיניסטית - כאילו שלא היתה ברירה, כי הזרם סחף אותנו להתחברות עם הדרך "הראשית" של יתר העולם "הנאור". לא הבנתי מה הפריע לי בתאור הזה, עד שקראתי מאמר ביקורת בנושא ההיסטוריוגרפיה של החינוך בארץ. מי שכתב ספרים המתארים את החינוך הלאומי בארץ ישראל מסוף המאה הקודמת, היו אנשים

שבעצמם הובילו מערכות חינוך (מורים ומנהלים). הם כמובן לא היו אובייקטיביים דיים, והם ניסו (באופן תמים) להציג תמונה קוהרנטית, של צורת התפתחות מתוכננת, מכוונת והגיונית. מחברת המאמר, המבקרת את הנאיביות בהצגה הזאת של תולדות החינוך בארץ (רחל אלבוים-דרור), טוענת שאין זה נכון לראות את התמונה כהתפתחות ליניארית. גישה "מדעית" בחקר החינוך מחייבת לתאר את התמונה מכל מיני זוויות. לכן, יש לראות את התמונה לא כקו אחד ברור המוביל מנקודה אחת "בהתחלה" עד לנקודה אחרת, אלא כתמונה של קפיצות. כלומר, אולי היו נסיונות מוקדמים בחינוך שהיו יצירתיים ומתקדמים, עם הצלחות בתוצאות החינוכיות (ב"תפוקות" החינוכיות), לעומת נסיונות בהמשך שהיו בגדר "רגרסיה", כשלונות. פתאום הבנתי שזה מודל טוב כדי לתאר מה קרה בנסיון הנקרא קיבוץ. אני מעדיפה לראות את התמונה ההיסטורית כך - בתחילה היתה קפיצה קדימה של האנושות - נסיון ליצור התארגנות חברתית מתקדמת, המנסה להדחיק את היצרים האגואיסטיים/ הפרימיטיביים של האדם, כדי להעלות לדרגה אנושית גבוהה יותר. אולי היו לאנשים יכולות רגשיות ומוסריות גבוהות במיוחד, כתוצאה מנסיגות בחיים, או מהמסורת היהודית או ההומניסטית שנחשפו אליה. במשך השנים היו עליות וירידות - או "קפיצות" קדימה ואחורה, ששיפרו או קלקלו את הנסיון הנועז. היום, לדעתי, אנחנו בשלב של רגרסיה אמיתית, שבו כל אחד חושב רק על האינטרסים שלו או של משפחתו, ולפי שיקולים אלה הוא מצביע על המהלכים הבאים של ההתארגנות החברתית. יתכן גם שהמהלכים הקודמים שהחלטנו עליהם דוחקים אותנו לכיוון מסוים, וכמעט בלתי אפשרי "לקפוץ" בצעדי ענק לכיוון רצוי יותר. אני צופה שאולי בעשור הבא, נושפע מהליכים חברתיים המתרחשים באירופה או בארה"ב, לכיוון השיתוף החברתי (שיתכן והם למדו מהקיבוץ של לפני שלשים שנה), ואז נוכל לחזור וליצור חברה צודקת יותר, כי אז זה ייראה לנו (או לבנינו) "מתקדם". גישה נוספת לראיית ההיסטוריה וניתוחה, שהמחברת הנ"ל מציעה במאמרה, היא הצגת אלטרנטיבות היפותטיות של התרחשויות העבר. לפי גישה זו, מציגים את השאלה: איך היו הדברים מתפתחים אילו...? גם גישה זו אפשר לאמץ בניתוח תולדות הקיבוץ, למשל: איך היינו נראים היום אילו הצלחנו במשך השנים לחנך את ילדינו ואת כל הציבור להתגבר על התכונות השואפות לסיפוק אישי בראש ובראשונה? איך היה נראה הקיבוץ אילו לא השינויים הרבים שהתרחשו בחברה הישראלית, במיוחד אחרי מלחמת ששת הימים?

איך היה המוראל של חבר הקיבוץ היום אילו נוצרו חברות קומונליות דומות בארצות מתפתחות? איך היתה נראית החברה הישראלית היום אילו המשיך הקיבוץ להיות דוגמה נערצת, ודגם לחיקוי? הוסף את שאלותיך ההיפותטיות כאן לגבי הקיבוץ בכלל, ושלנו בפרט.

מי יכתוב את תולדותינו בצורה אובייקטיבית? האם יתכנו "קפיצות" נוספות, או שמא יש קו התפתחות אחד ויחיד, המתקרב לסוף הדרך?

שרה דבולט

מלחמת "א" ב "א" (אדי נגד אריק)

סיפור קצר: ב-1995, מצאו בג'ונגל באי גיניאה החדשה (New Guinea) יפני קשיש, ובידו רובה, וכשנשאל: מה מעשיו? ענה: מה זאת אומרת? אני באמצע מלחמת העולם. כאשר ניסו לשכנע אותו שאותה מלחמה כבר נגמרה, הוא פשוט לא היה יכול להאמין.....

מכתב אהבה (כנה) לאריק: אריק היקר!
תאמין לי, שאני אחד ממעט החברים שקורא בקביעות ובמסירות את כתבותיך ב"דברי", ועוד מהיותר מעטים, שלרוב מסכימים עם דעותיך הבקורתיות (אתה אפילו פעם הצעת שנאחד כוחות נגד הממסד הכושל). אך הפעם אני יוצא באופן גלוי מולך, בשאלה אחת פשוטה: "מה האלטרנטיבה המעשית שלך לצורת חיינו בעתיד הנראה לעיניך?" ואני לא מדבר על חלומותיך או הרהורי לבך, אלא באופן קונקרטי, איך נפתור את מצוקתנו הכלכלית, ובמידת האפשר, גם החברתית, בתנאי הפתיחה של היום (ולא של שנות ה-40 היפות), כאשר הדור של היום, פשוט, לא רוצה קיבוץ!
יש פתגם ידוע בשפת הולדתך (לא ה"ולשית" - זו לא שפה), באנגלית

If you can't beat them, join them. קורה לפעמים שחלום נגזז (אפילו אם הוא נעים וטוב). אבל הוא נגמר, ופשוט לא ניתן להמשיך אותו. אז מה עושים? פוקחים את העיניים למציאות שמסביב, ומחליטים להמשיך הלאה בדרך של "הרע במעוט". צריכים לקבל את העובדה המרה שנגמרה עונת הצדק החברתי, האחוה הקיבוצית, האמון ההדדי, החיים הערכיים וכל היתר. נכנסנו לעידן חדש בו שולט רק גורם אחד: הכסף. אם יש לך, אשריך, אם אין לך !!! ככה זה בכל התנועה הקיבוצית היום, חוץ מאותם 20 ומשהו הקיבוצים הקלאסיים שעדיין שורדים, (בשפת העם: הזרם המרכזי), רק מתוך סיבה אחת: שמצבם הכלכלי (עדיין) טוב, עד טוב מאד. כאשר, חס וחלילה מצבם הכלכלי יורע, תראה כמה מהר גם הם יותרו על האידיאלים שלהם.

אני נוטה היום לחשוב עלינו במושגים של קיבוצ של נפגעים מרעידת אדמה, ופחות או יותר נחרב, ומסיבות שונות לא עשה ביטוח למקרה כזה, (כי הוא לא חזה שזה יוכל לקרות), והיום עליו לאסוף את השברים ולהמשיך הלאה. למזלו יש קהילה שכנה שמוכנה, לפחות קצת, לעזור לו. זה מצבנו, ולא יעזור לשבת ולבכות על מה שהיה.

יש שיר שמילותיו: "מה שהיה, היה, היה כל כך יפה, למי איכפת בכלל מה שיהיה. אולי הכל יהיה הרבה יותר יפה, אין מה לדאוג מחר מה יהיה".

שבת שלום - אדי

נזכור את יקירנו ה' בסיון תשכ"ז (1967) - אריה דביר ט' בסיון תשמ"ו (1986) - ניל בן עטר

של מי השטח הזה לעזאזל?

פסק דין תקדימי קובע למי שייכות הזכויות בקרקע (המוגדרת "שטח ציבורי") של אגודה שיתופית. אורית נוקד: "ההחלטה רובצת לפיתחו של כל קיבוץ שיקבל החלטה לא שקולה לגבי הרחבה קהילתית או שיוך הדירות". אני יהודה כמשל.

אריק בשן: אני יהודה אינו קיבוץ ולא מושב שיתופי. אפילו לא מושב עובדים. אני יהודה מסווג אצל רשם האגודות השיתופיות כ"כפר שיתופי", שמרבית תושביו אינם משתייכים היום לאגודה השיתופית ומקבלים את שירותיהם מהוועד המקומי הנבחר. כמי שמנהל את ענייני הישוב ביקש הוועד גם לשלוט על עתידם של המקרקעין המוגדרים כ"שטחים ציבוריים" בתחום הישוב, מקרקעין שהיו מוחכרים עד כה לאגודה השיתופית "אני יהודה כפר שיתופי בע"מ". הוועד הפנה את בקשתו לרשויות המוסמכות אבל אלו קבעו כי על פי המקובל עומדים מקרקעי הישוב לרשות האגודה שיתופית. הנושא הגיע לבית המשפט, ממנו ביקש הוועד להצהיר כי מינהל מקרקעי ישראל חייב להעביר לידי אגודה השיתופית, לא לאגודה השיתופית.

החצר עוברת לתושבים: בפסק דין תקדימי שניתן ב-22.4.01 בבית המשפט המחוזי בתל אביב, קובעת השופטת ד"ר דרורה פלפל, כי אגודה שיתופית היא אמנם גוף הפועל לטובת חבריו, אך "רכושה" אינו שייך לחבריה, ולכן חייב המינהל להחזיר את השטחים הציבוריים בתחום הישוב, שעדיין לא עברו ת.ב.ע. (תכנית בנין עיר), לוועד המקומי אשר על מתן השירותים לכלל התושבים. לפסק דין זה עשויות להיות השלכות ברורות על יכולת אגודה שיתופית, כמו "קיבוץ", אשר תחליט לבצע

הרחבות קהילתיות על פי החלטת מינהל 737 ולקלוט תושבים שאינם חברים, כמו גם לגבי קיבוץ שיחיליט לאמץ את החלטת המינהל 751 - העברת הבעלות על הדירה לידי החבר - במתכונתה הנוכחית. המשך

על פי הגיון התקדים המשפטי לעיל, סחירות הדירה מאפשרת לתושב שאינו חבר האגודה, אם בירשה או במכירה, לדרוש בבוא היום, יחד עם "תושבים" אחרים, במסגרת ועד מקומי המנותק מהאגודה השיתופית של חברי הקיבוץ, בעלות על השטחים הציבוריים המצויים בחצר הקיבוץ. על פי חוקי התכנון והבניה שטח הכלול במשבצת הקרקע של אגודה שיתופית ומיועד בת.ב.ע. ל"צרכי ציבור", עלול אם כן בבוא היום להיות מופקע ולהרשם על שם הרשות המקומית - המועצה האזורית, או על שם הועד המקומי החדש, גם אם שולמו בגין דמי חכירה ומיסים לאורך שנים. עד היום, אומר אלי קולן, מנכ"ל א.ב. תכנון, משרד אדריכלים בבעלות קיבוצים, נמנעו מועצות אזוריות, שהן הרשויות המוניציפליות הסטטוטוריות, להפקיע קרקע שברשות הקיבוץ, אבל קיים חשש שהם יתחילו לעשות כן בשעה שהוועד המקומי לא ישמש עוד גם כועד האגודה השיתופית. החכרת קרקע מהמינהל לוועד מקומי המשמש רשות מוניציפלית, היא סוגיה בעייתית מאוד מבחינה תכנונית, גורס קולן. הרצון של מערכת מוניציפלית להיות בעלת זכויות במקרקעין על השטח הציבורי נובע בין השאר, לדבריו, מכך שמשרדי ממשלה כיום מתנים פיתוח שטחים בהעברת המקרקעין לידי הרשות. לכן, סבור קולן, "אנחנו נדרשים כבר היום להוכיח ברמה התכנונית וגם לייצר תכנונית מבני ציבור שיכולים לעמוד בקריטריונים ולהעמיס על עצמם את צרכי הציבור של חברי הישוב הקיים ותושבי ההרחבות הקהילתיות בעתיד גם יחד".

חדר אוכל משודר: קולן ממליץ כבר בעתיד הקרוב לפעול כדי להפחית את היקף המקרקעין המוגדר כ"שטח ציבורי" בקיבוץ למינימום, להגדיר את יעודו מחדש באופן ברור יותר, ובכך להותיר את הנכסים גם בעתיד בידי האגודה השיתופית. למשל חדר האוכל, "שטח ציבורי" כיום, מדגים קולן, חייב להסב את יעודו ל"מסעדה", שטחים ציבוריים המשמשים לספורט ונופש יוחלף יעודם מ"ספורט" ל"שטחי תיירות ונופש". המשך

"חבר'ה", אומר קולן (אקס מעגן), "הגיע הזמן לרדת אל הקרקע ולקרוז לילד בשמו: משרדי הקיבוץ לא עוד 'שטח ציבורי' אלא 'שטח משרדים', בתי ילדים יכולים להיות מוגדרים כ'שטח מגורים', אחרת יעברו בבוא היום לחזקת הועד המקומי כ'מעונות יום', למרות שזהו נכס שהאגודה השקיעה ובנתה אותו", בעניין זה, מדגיש קולן, יש דילמה תכנונית: אם יוחלף למשל יעודם של גני הילדים ובתי הכנסת והם לא יהיו עוד "שטחי ציבור", לא תוכל המועצה האזורית, על פי התקנות, לפתח אותם. עם זאת, לא יתכן שבישוב לא יוגדרו שטחי ציבור כללי. המקובל הוא שלישוב כפרי בהיקף של כ-300 יחידות דיור (ורוב הקיבוצים קטנים מכך), יש צורך בכ-15-10 דונם לצרכי ציבור. מוצע להשאיר בעיקר את אזורי בתי הילדים לגיל הרך ליעוד זה. לכן הוא מציע לשקול השארת מקרקעין אלה בהגדרתם כ"שטחי ציבור" שהשימוש בהם יהיה עבור תושבים וחברים כאחד, בניהול המועצה. "בכלל", סבור קולן, "אם בידיך כאגודה שיתופית נכס שאין לך עניין מהותי בו - תעביר אותו פורמלית למועצה, שתתכן, תתחזק ותשקיע בו. היא הרי תשאר לאורך ימים כרשות המוניציפלית הסטטוטורית". עו"ד אורית נוקד, מהמחלקה המשפטית של התנועה הקיבוצית מתקשה להאמין כי "תרגילים" בדיעבד הם הפתרון האולטימטיבי לבעיה המהותי שיוצר פסק דין זה. "הסיטואציה של גני יהודה יכולה בהחלט לרבוץ לפיתחו של כל קיבוץ אשר יקבל החלטה לא שקולה עד תום בעניין הרחבה קהילתית (737)) או יעביר את הבעלות על הדירה לחבר (751). בשני המקרים", סבורה נוקד, "עשוי להיווצר מצב עתידי שמרבית האוכלוסייה בקיבוץ תוגדר כ'תושבים' שאינם חברי האגודה". תושבים אלה, היא מוסיפה, ידרשו כמו כל אזרח את השירות שמגיע להם בדיון, ואם מספרם יעלה על מספר החברים ברור, גם לפני הכרעת הדין הזו, שרשויות המדינה ידאגו להקצות קרקע לרווחתם. "לאורך כל הדרך", אומרת עו"ד נוקד, "אני חוזרת ומדגישה כי מדיניות הרשויות תיבחן מחדש לאור השינויים שמתרחשים בפועל, במציאות בשטח, במבנה האנושי של הקיבוץ. ואז השינוי בהקצאת הקרקעות מתחייב, גם אם הרשם ימשיך לסווג את הישוב כ'קיבוץ'. חברי הקיבוץ הם אלה שחופשיים לעצב לעצמם את אורח חייהם, אבל הנושא הוא מאוד מורכב וצריכים להבין את המשמעויות".

סיסמאות מסוכנות: והמשמעויות, אליבא דנוקד, הן "המחיר" שבסופו של דבר הקיבוץ או חבריו יאלצו לשלם. "החברים חייבים להיות מודעים לכל התרחישים האפשריים ולקבל החלטותיהם

בזהירות", היא חוזרת ומדגישה. "בימים כאלה צריך להזהר עוד יותר מפני הפרחת סיסמאות ומסרים כלליים".

אריק בשן

מתוך עיתון "הקיבוץ" - 17.5.01

רשת בטחון - היבט אישי, עקרוני

אני מודעת לכך שהמצב במשק בכי רע ומבינה שההנהלה רוצה להנהיג את שיטת "רשת בטחון" ושכר דיפרנציאלי כפתרון לקשיים. מבחינתי, אני מרגישה נפגעת שהכניסו את האלמנט לקטגוריה של בודדים. הרגשתי מעבר להבט הכלכלי, הוא גם הבט עקרוני. בתעודת הזהות שלי אני רשומה כאלמנה, מבטוח לאומי אני מקבלת קצבת "שארית" בגין הבעל ז"ל - רק בקיבוץ שלי אני נחשבת לרווקה... אני מקבלת שהפסקנו למדוד את הצרכים של כל אחד, וזהו כמעט בלתי אפשרי ומתייחסים יותר לזכויות, לכן הייתי מצפה לביטוי הולם לזכויות המוכרות במדינת ישראל. אם זאת, אין בכוונתי לפגוע בזכויות יחידים אחרים. לצערי, מעמד האלמנה עובר את גבולות הגיל והזמן, והשינוי יכול לקרות (חס וחלילה) לכל זוג נשוי צעיר כותיק, לכן לדעתי, כדאי להקדים מחשבה לסוגיה זאת של מתן ביטוי הולם יותר לקצבת שארית.

מינה

כעס מהול בעצב, עצב מהול בכעס

למה אתה כועס? שואלת שושנה ופנגלוס טען שבסופו של דבר, הכל רק לטובה. אשרי המאמין. ויש אצלנו כאלה שמאמינים. מאמינים בתהליכים שעוברים עלינו, הקריזים שינויים, אורחות חיים, הפרטות, הפרדות והפחדות. ולמה העצב? למה הכעס? הרי באותו רגע שנקבע כיוון, כל הצעדים שבאים הם תוצאה של הגיון ברזל. אבל מה אם הכיוון בכלל לא מוביל אל המטרה? אז מה המטרה? יש מי שאמרו שהמטרה היא הישרדות הקיבוץ. יש מי שאמר שהקיבוץ כילה את ימיו ויש להפוך אותו לשוב קהילתי (ישוב קהילתי זה מושג מבית מדרשו של גוש אמונים כשחיפש שם יפה להתנחלויות). התחלנו במבנה ארגוני חדש. צעד ראשון ומפתח למבנה החדש היתה מועצה, קרי פרלמנט ייצוגי, במקום אסיפה, קרי משאל עם. והנה, ההנהלה, קרי הממשלה, עוקפת את המועצה, מתעלמת ממנה, לא דואגת שהיא תתקיים ותופעל. באיזה משטרים קורה דבר כזה? כל זה בתקופה של תסיסה, של אי שביעות רצון המתבטאת בהרבה כתבות ב"דבר". כמו ששותקה המועצה, כך גם שותק השיח בארוחת הבוקר, מטעמים כלכליים, כמובן. הפרטנו את חדר האוכל לפי דגם כושל של קיבוץ אחר, בהבטחות שבכך נחסוך בזבז של 40% ושהאוכל יהיה טעים יותר וכו' וכו'. כשגם זה נכשל, עברנו לדגם "קפיטריה" (זה נשמע כל כך ננוח ואוורירי) ושוב נכשלנו, דבר שאילץ אותנו לעבור לדגם כשרות, כדי שקבוצות חיצוניות יכסו על ההפסדים. קבוצות דווקא יש, אבל יש עדיין הפסדים. ואוכל יותר טעים? וכלים ריקים למי שבא אחרי 12:45? כל אחד מהצעדים האלה גם דרש, כמובן, השקעות לא מבוטלות. ומשם אל הדגם המשולב הכלול בהגדרה "שינוי אורחות חיים". גם המודל הזה היה מלווה בהבטחות מפליגות ובסיסמאות ומילות מפתח מצלצלות. מוטיבציה, אחריות אישית, חופש בחירה וממתקים נוספים. על כך שזה היטיב עם כמה אנשים - אין ספק.

גם על כך שזה פגע בכמה אנשים - אין ספק. על כך שזה לא שיפר את המצב הכלכלי המשותף, אין אלא הסכמה מלאה.

האם זה עשה משהו למען המוטיבציה? אנשים הצליחו למצוא עבודות הרבה יותר מכניסות מקודם? שוב קיימים ספקות. אבל אפשר להצביע על עובדה אחת: שתי משרות בכירות של ראשות אגפים חיוניים לא מולאו כי אפילו המשכורות המפתות לא עשו לאף אחד מוטיבציה. בארבע משרות בכירות אחרות, אלה ששם מנהלים הכל, יושבים פנסיונרים.

ועכשיו למודל רשת הביטחון. באירופה צורבת נשאל המונח הזה מעולם הקרקסים. לגבי דידנו זה דומה להנפקת תעודת מסכן לאי אלה מחברינו. יהיה צוות מלווה, נאמר לנו. יופי, בדהירה שלנו להיות כמו כל העולם (?) נהיה כמו אופקים, נתיבות ודימונה.

יש כמובן תכניות אשר מוגדרות בעולם האגדות האנגלי "טיירות בספרד" או בעברית חלומות באספמיה, שגם היא, האספמיה נמצאת בספרד. אני כולל באלה את כל הפתרונות של אושר אינסטנט: "שכונה שנתעשר ממנה" " מפעלים שאפשר למכור - (שותף אסטרטגי) - ועוד ועוד פתרונות שמשמעותם אחת היא: לא יהיו לנו אמצעי יצור משלנו, משותפים, אלה הקרויים היום המגזר העסקי. היתרון היחידי בהתפתחות זו הוא שלא יהיה צורך במנהל המגזר העסקי.

יבוא יום ולא תהיה ברירה אלא להחליף את מנהלינו באנשים מבחוץ. נמצאים בשוק הזה אנשים שמחים לאידה של התנועה הקיבוצית, הששים לפרק אותה מכל תכניה. זה הכיוון שבחרנו בו. אם נתעורר מזחיחות הדעת ונכיר לאן הובלט את עצמנו, תהיה אולי גם אפשרות אחרת. לבחור במנהל חיצוני מהזרם השיתופי. אולי יוכל להציל עוד משהו מהאודים. אשרי המאמין גם בקצה הזה של קשת הדעות.

טומי עמית

"**Digi Divrei**" - Divrei, digital version

הצטרף לקהילת כפר הנשיא באינטרנט. כאן, המרחק אינו קובע אלא הלב !!

<http://www.kfar-hanassi.org.il>

"Knock on the sky and listen to the sound!" - Zen saying"